

**КОМИСИЈА ЗА РАЧУНОВОДСТВО И РЕВИЗИЈУ  
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

**ИСПИТ ЗА СТИЦАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНОГ ЗВАЊА  
СЕРТИФИКОВАНИ РАЧУНОВОЂА  
(ИСПИТНИ ТЕРМИН: НОВЕМБАР 2025. ГОДИНЕ)**

**ПРЕДМЕТ 7:  
ФИНАНСИЈСКО ИЗВЈЕШТАВАЊЕ 2**

**I – ТЕСТ ПИТАЊА**

- 1. Коефицијент обрта залиха материјала се рачуна као:**
  - a) салдо добављача/салдо купаца
  - b) набављене залихе материјала/нето продаја
  - c) набавна вриједност утрошеног материјала/просјечне залихе материјала
  - d) просјечне залихе материјала/набавна вриједност утрошеног материјала
  
- 2. Шта од следећег представља примјере новчаних токова из инвестиционих активности:**
  - a) плаћања добављачима за набавку материјала
  - b) приливи по основу продаје дијелова предузећа
  - c) повећање улога власника у новцу
  - d) куповина акција другог правног лица које се намјеравају држати дуже од 12 мјесеци
  
- 3. Позитивни ефекти ревалоризације у складу са МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема евидентирају се:**
  - a) искључиво у корист прихода од усклађивања вриједности имовине
  - b) искључиво у корист ревалоризационих резерви
  - c) у корист нераспоређеног добитка, осим до износа претходно признатог умањења вриједности имовине по основу ревалоризације, укљученог у биланс успјеха
  - d) у корист ревалоризационих резерви, осим до износа претходно признатог умањења вриједности имовине по основу ревалоризације, укљученог у биланс успјеха
  
- 4. Заокружи тачне одговоре. Међународни стандарди финансијског извјештавања засновани су на:**
  - a) обрачунској рачуноводственој основи
  - b) готовинској рачуноводственој основи
  - c) обрачунској или готовинској рачуноводственој основи по избору привредног друштва
  - d) приходовној основи

5. **Набавна вриједност опреме је 70.000 КМ, а садашња вриједност након 3 године износи 40.000 КМ. Тестом обезвријеђења може се утврдити да је надокнадива вриједност средства 30.000 КМ. Разлика између књиговодствене и надокнадиве вриједности од 10.000 КМ:**
- a) признаје се као приход у билансу успјеха
  - b) признаје се директно у билансу стања
  - c) признаје се као расход од обезвријеђења
  - d) књижи се као ревалоризација резерва
6. **Означи облик/е који припадају нематеријалној имовини:**
- a) Патенти
  - b) Франшизе
  - c) Лиценце
  - d) Ауторска права
7. **Привредно друштво је посједује земљиште и грађевинске објекте и држи их у сврху изнајмљивања или ради пораста вриједности, а не ради употребе у производњи и испоруци роба и услуга или у административне сврхе. Ове некретнине привредно друштво треба:**
- a) Књижити у ванбилансној евиденцији
  - b) Посебно исказати у билансу стања јер се ради о инвестиционим некретнинама
  - c) Исказати у оквиру позиције грађевински објекти у билансу стања иако се ради о инвестиционим некретнинама
  - d) Исказати у оквиру позиције грађевински објекти у билансу стања јер нису у питању инвестиционе некретнине
8. **ВЕТ а.д. размијенило је пословни простор који је давао у закуп за лиценцу. Процјена је да ће наведена трансакција повећати будуће токове готовине друштва. Процијењена вриједност пословног простора је 320.000 КМ, док је фер вриједност лиценце 328.000 КМ. Друштво ће:**
- a) признати добитак од 8.000 КМ
  - b) износ од 8.000 КМ књижити на ревалоризационе резерве
  - c) направити забиљешку у ванбилансној евиденцији
  - d) опозвати ову трансакцију јер нематеријално средство не може бити стечено у размјени са другим средствима
9. **МСФИ за МСЕ:**
- a) не дозвољава признавање интерно генерисане нематеријалне имовине
  - b) дозвољава признавање интерно генерисане нематеријалне имовине
  - c) дозвољава признавање интерно генерисане нематеријалне имовине само у случају да иста служи за обављање основне дјелатности
  - d) даје право директору привредног друштва да процијени интерно генерисану нематеријалну имовину

**10. Заокружи тачне тврдње:**

- a) Директна метода токова готовине представља методу која приказује бруто приливе и одливе од пословних активности на начин да приходе и расходе из пословних активности из биланса успјеха прерачунава у приливе и одливе
- b) Индиректна метода токова готовине приказује нето токове готовине из пословних активности на начин да нето добитак из биланса успјеха коригује за износ прихода који је настао у току обрачунског периода, а није наплаћен, односно износ трошкова који нису довели до одлива готовине
- c) Готовински еквиваленти представљају краткотрајна високоликвидна улагања која се могу брзо претворити у познате износе готовине и нису подложна значајном ризику промјене вриједности
- d) Готовински еквиваленти представљају краткотрајна високоликвидна улагања која се могу брзо претворити у познате износе готовине, а подложна су значајном ризику промјене вриједности

**11. У извјештају о свеобухватној добити ("биланс успјеха / извјештај о укупном резултату") друштво је исказало нето добит од непрекинутог пословања у износу 100.000 КМ, нето губитак од прекинутог пословања у износу 125.000 КМ и нето осталу свеобухватну добит у износу 50.000 КМ. На основу наведеног:**

- a) нето добит периода износи 25.000 КМ
- b) нето губитак периода износи 25.000 КМ
- c) укупна нето свеобухватна добит износи 25.000 КМ
- d) укупни нето свеобухватни губитак износи 25.000 КМ

**12. Према МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја компоненте остале свеобухватне добити укључују и:**

- a) промјене ревалоризационих резерви нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме
- b) добитке или губитке произашле из поновног мјерења имовине која је класификована као инвестицијске некретнине
- c) добитке или губитке од промјене фер вриједности улагања у власничке инструменте који нису намијењени за трговање
- d) добитке или губитке од финансијске имовине која се води по фер вриједности кроз добит или губитак

**13. Друштво «БУ» д.д. је у 2025. години донијело одлуку о распореду добити из 2024. године у износу од 125.000 КМ према којој се 20% распоређује у законске резерве, 30% за дивиденду дионичарима, док се преосталих 50% задржава као нераспоређена добит. Темељем ове одлуке, укупни капитал друштва се:**

- a) повећао за 37.500 КМ
- b) смањено за 37.500 КМ
- c) смањено за 62.500 КМ
- d) смањено за 125.000 КМ

**14. Према МРС-у 8, на терет или у корист акумулисане (нераспоређене) добити требају се признати (и исказати у извјештају о промјенама на капиталу), материјално значајни учинци који су настали по основу:**

- a) промјена у рачуноводственим процјенама
- b) промјена у рачуноводственим политикама
- c) исправака грешака насталих у ранијим периодима
- d) исправака грешака насталих у текућем периоду

**15. На дан 31.12. 2024. године, залихе робе «р» су биле исказане по набавној вриједности од 100 КМ/ком. У јануару 2025. године, продаја робе «р» је вршена по цијени од 95 КМ/ком (без ПДВ-а). Наведени догађај, у финансијским извјештајима за 2024. годину треба третирати на сљедећи начин:**

- a) залихе робе «р» на 31.12.2024. у билансу стања требају се приказати по набавној вриједности од 100 КМ/ком.
- b) залихе робе «р» на 31.12.2024. у билансу стања треба приказати по нето продајној вриједности од 95 КМ/ком
- c) о наведеном догађају након извјештајног периода треба се објавити у биљешкама уз финансијске извјештаје за 2024. годину
- d) о наведеном догађају након извјештајног периода се не захтијевају информације у финансијским извјештајима за 2024. годину

**16. Према МРС-у 20 – *Рачуноводство државних бесповратних давања и објављивање државне помоћи*:**

- a) државна бесповратна давања повезана с имовином, укључујући неновчана бесповратна давања по фер вриједности, презентирају се у извјештају о финансијском положају (биланци стања) или као одгођени приход по основу тих давања или третирањем као одбитне ставке при израчунавању књиговодственог износа имовине
- b) државна бесповратна давања повезана с имовином укључујући неновчана бесповратна давања по фер вриједности, презентирају се као дио добити или губитка (у биланци успјеха)
- c) бесповратна давања повезана с приходом презентирају се као дио добити или губитка; алтернативно, таква давања се приказују као одбитне ставке за исказане повезане расходе
- d) потраживање за државно давање које је надокнада за расходе или губитке који су већ настали, или које има сврху пружања тренутне финансијске подршке субјекту без будућих повезаних трошкова, признаје се у добит или губитак периода у којем је настало такво потраживање

**17. Према МСФИ 9 – *Финансијски инструменти*, на основу пословног модела за управљање и уговорних значајки новчаних токова, субјект финансијску имовину на:**

- a) финансијску имовину по амортизираном трошку
- b) финансијску имовину по фер вриједност кроз осталу свеобухватну добит
- c) финансијску имовину по фер вриједност кроз добити или губитак
- d) финансијску имовину расположиву за продају

**18. Амортизација се не обрачунава на:**

- a) некретнине које власник користи у производњи производа или испоруци роба или услуга или за административне сврхе и које након почетног признавања мјери по моделу ревалоризације
- b) некретнине које су набављене искључиво ради даље продаје
- c) инвестицијске некретнине које се након почетног признавања мјере по трошку набаве
- d) инвестицијске некретнине које се након почетног признавања мјере по фер вриједности

**19. Према Одјелјку 18 – *Нематеријална имовина осим goodwillа* МСФИ-ија за МСС:**

- a) нематеријална имовина на крају сваког извјештајног периода може се мјерити по трошку (умањеном за акумулирану амортизацију и акумулиране губитке од умањења) или по ревалоризованој вриједности (која представља њену фер вриједност на датум ревалоризације умањену за сваку накнадну акумулирану амортизацију и све накнадне акумулиране губитке од умањења вриједности)
- b) нематеријална имовина на крају сваког извјештајног периода мјери се по трошку умањеном за акумулирану амортизацију и акумулиране губитке од умањења (нематеријална имовина не мјери се према моделу ревалоризације)
- c) издаци из фазе развоја интерног пројекта могу се признати као имовина ако испуњавају услове прописане стандардом
- d) интерно настали издаци у вези нематеријалне имовине, укључујући све издатке за истраживање и развој, признају се као расход у тренутку настанка (осим ако исти не чине дио трошка набаве неке друге имовине)

**20. Према Одјелјку 23 – *Приходи* МСФИ-ија за МСС, приходи од камата и дивиденди признају се по следећим основама:**

- a) камате се признају на обрачунској основи у складу са суштином релевантног уговора
- b) камате се признају примјеном методе ефективне каматне стопе
- c) дивиденде се признају кад су наплаћене
- d) дивиденде се признају кад је установљено дионичарево право на примитак плаћања

## II ЗАДАЦИ

### Задатак број 1 (20 бодова)

У 2024. години “Пресинг” д.о.о. евидентирало је сљедеће податке:

|     |                                                |           |
|-----|------------------------------------------------|-----------|
| 1.  | Приходи од продаје готових производа           | 1.000.000 |
| 2.  | Приходи од субвенција                          | 20.000    |
| 3.  | Позитивне курсне разлике                       | 10.000    |
| 4.  | Приходи од повећања вриједности сталне имовине | 15.000    |
| 5.  | Трошкови материјала                            | 200.000   |
| 6.  | Трошкови зарада и накнада зарада               | 300.000   |
| 7.  | Трошкови производних услуга                    | 20.000    |
| 8.  | Трошкови амортизације                          | 50.000    |
| 9.  | Расходи камата                                 | 15.000    |
| 10. | Почетно стање залиха недовршене производње     | 80.000    |
| 11. | Крајње стање залиха недовршене производње      | 70.000    |
| 12. | Почетно стање готових производа                | 50.000    |
| 13. | Крајње стање готових производа                 | 80.000    |
| 14. | Трошкови управе                                | 80.000    |
| 15. | Трошкови продаје                               | 75.000    |

Стопа пореза на добит је 10% (нема порески непризнатих расхода ни пореских олакшица).

Ваш задатак је да саставите **БИЛАНС УСПЈЕХА** предузећа “Пресинг” д.о.о. за период 01.01. - 31.12.2024. године:

- а) по методи укупних трошкова** (10 бодова)  
**б) по методи трошкова продатих учинака** (10 бодова)

**РЈЕШЕЊЕ:**



### **Задатак број 2 (10 бодова)**

За потребе обављања властите производне дјелатности, током 2022. године набављена је производна хала. У набавку је уложено 2.340.000 КМ, рачунајући ПДВ обрачунат од стране извођача радова. Извршен је технички пријем објекта и хала је 01. октобра 2022. стављена у употребу. Процијењени корисни вијек хале је 50 година. Амортизација се врши линеарном методом. Процијењена резидуална вриједност износи 200.000 КМ.

У току 2023. године управа предузећа одлучује да изабере метод ревалоризације као метод вредновања својих некретнина. Процијењена фер вриједност производне хале на дан 31. децембра 2023. године износи 2.000.000 КМ. Процијењена фер вриједност хале на дан 31. децембра 2024. године износи 1.800.000 КМ.

а) колико износи билансна вриједност производне хале на крају 2022. године, у складу са којим МРС и којом основицом за вредновање из Оквира би требало извршити њено вредновање за потребе презентације у билансу стања?

**(5 бодова)**

б) колико износи билансна вриједност производне хале на крају 2023. године, а колико на крају 2024. године? У складу са којим МРС и којом основицом за вредновање из Оквира би требало извршити њено вредновање за потребе презентације у билансима стања на дан 31.12.2023, односно 31.12.2024.године?

**(5 бодова)**

### **Рјешења:**



### **Задатак број 3**

Друштво «ХУ» је у својим финансијским извјештајима приказало сљедеће информације:

| О П И С                                                            | И З Н О С  |
|--------------------------------------------------------------------|------------|
| Почетно стање на рачунима новчаних средстава                       | 50.000 KM  |
| Нето добит раздобља                                                | 100.000 KM |
| Трошкови амортизације                                              | 30.000 KM  |
| Расходи од усклађивања вриједности дуготрајне имовине              | 15.000 KM  |
| Трошкови резервирања                                               | 20.000 KM  |
| Приходи од укидања неискориштених резервирања                      | 8.000 KM   |
| Добици по основи продаје опреме                                    | 7.000 KM   |
| Позитивне курсне разлике на новчаним средствима у страној валути   | 5.000 KM   |
| Почетно стање залиха                                               | 150.000 KM |
| Крајње стање залиха                                                | 140.000 KM |
| Почетно стање потраживања од купаца                                | 80.000 KM  |
| Крајње стање потраживања од купаца                                 | 85.000 KM  |
| Почетно стање обавеза према добављачима                            | 75.000 KM  |
| Крајње стање обавеза према добављачима                             | 65.000 KM  |
| Почетно стање обавеза за плаће                                     | 20.000 KM  |
| Крајње стање обавеза за плаће                                      | 25.000 KM  |
| Почетно стање обавеза за камате по кредитима                       | 10.000 KM  |
| Крајње стање обавеза за камате по кредитима                        | 15.000 KM  |
| Расходи камата (по кредитима) у периоду                            | 45.000 KM  |
| Примици од продаје опреме                                          | 20.000 KM  |
| Аванси исплаћени за набавку опреме                                 | 40.000 KM  |
| Приљеви готовине по основу (од банке) одобрених дугорочних кредита | 80.000 KM  |
| Почетно стање обавеза за дивиденде                                 | 20.000 KM  |
| Крајње стање обавеза за дивиденде                                  | 30.000 KM  |
| Дивиденде објављене у периоду                                      | 40.000 KM  |

**Саставите извјештај о новчаним (готовинским) токовима (у складу с одредбама МРС-а 7 и Одјелка 7 МСФИ-ија за МСС) примјеном индиректне (неизравне) методе квантификације новчаних токова, ако се плаћене камате по кредитима класификују као новчани токови од финансијских активности.**

(20 бодова)

**РЈЕШЕЊЕ:**







#### **Задатак број 4**

На дан 1. 10. 2025. године друштво "X" је на залихама имало 100 комада производа "П" по цијени производње од 140,00 КМ/ком. Током мјесеца друштво је евидентирало следеће промјене на залихама готовог производа "П":

- 1) Предатницом бр. 1 предано је из погона у складиште 150 комада производа «П» чија је цијена производње 150,00 КМ/ком.
- 2) Отпремницом бр. 1 издано је из складишта купцу «К» 200 комада производа «П» и испостављена је фактура на 42.120 КМ (вриједност испоруке 36.000 КМ + 6.120 КМ ПДВ-а).
- 3) Предатницом бр. 2 предано је из погона у складиште 180 комада производа «П» чија је цијена производње 155,00 КМ/ком.
- 4) Предатницом бр. 3 предано је из погона у складиште 125 комада производа «П» чија је цијена производње 160,00 КМ/ком.
- 5) Отпремницом бр. 2 издано је из складишта купцу «К» 150 комада производа «П» и испостављена је фактура на 31.590 КМ (вриједност испоруке 27.000 КМ + 4.590 КМ ПДВ-а).

Друштво "X" залихе готових производа води по стварним цијенама производње.

**Ваш задатак је:**

- а) Израчунати трошак продатих залиха готових производа примјеном методе пондериране просјечне цијене, ако се залихе прате према периодичном (дисконтинуираном) систему обрачуна трошкова. (5 бодова)**
- б) Израчунати трошак продатих залиха готових производа примјеном ФИФО методе, ако се залихе прате према сталном (континуираном) систему обрачуна трошкова. (5 бодова)**

**РЈЕШЕЊЕ:**



